

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 16ης Απριλίου 1997 *

Στην υπόθεση T-66/95,

Hedwig Kuchlenz-Winter, διαζευγμένη σύζυγος πρώην υπαλλήλου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κάτοικος Kehlen (Λουξεμβούργο), εκπροσωπούμενη από τον Dieter Rogalla, δικηγόρο Sprockhövel, με αντίκλητο στο Bérelange (Λουξεμβούργο) τον δικηγόρο Armin Machmer, 1, rue Roger Barthel,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους Joseph Griesmar, νομικό σύμβουλο, και Julian Currell, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενους από τον Bertrand Wägenbaur, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

που έχει ως αντικείμενο ν' αναγνωρισθεί ότι η καθής υποχρεούται, αφενός, να συνεχίσει να εξασφαλίζει στην προσφεύγουσα την κάλυψη από το κοινό σύστημα υγειονομικής ασφαλίσεως και, αφετέρου, να κάνει χρήση του δικαιώματός της αναλήψεως πρωτοβουλίας έναντι του Συμβουλίου, προκειμένου να παράσχει στα πρόσωπα που βρίσκονται στην κατάσταση της προσφεύγουσας τη δυνατότητα να τυγχάνουν της κάλυψης από το κοινό σύστημα και, επικουρικώς, να επισημανθεί στη Γερμανική Κυβέρνηση το κενό της εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως στον τομέα της υγειονομικής ασφαλίσεως και να της ζητηθεί να λάβει τα πρόσφορα μέτρα για την κάλυψη του κενού αυτού,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τον A. Saggio, Πρόεδρο, την V. Tiili και τον R. M. Moura Ramos, δικαστές,

γραμματέας: A. Mair, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 5ης Νοεμβρίου 1996,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

- 1 Η προσφεύγουσα, Γερμανίδα υπήκοος, ανέλαβε υπηρεσία στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (στο εξής: ΕΚΑΧ), στο Λουξεμβούργο, το 1956. Το 1957 παντρεύθηκε τον Kuchlenz, επίσης Γερμανό υπήκοο, και το 1958 μετατέθηκε στις Βρυξέλλες, στην Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (στο εξής: Ευρατόμ). Ο σύζυγός της, ο οποίος κατέστη εν τω μεταξύ μόνιμος υπάλληλος στο Ευρωπαϊκό

Κοινοβούλιο, μετατέθηκε το 1963 στο Λουξεμβούργο. Τότε η προσφεύγουσα παραιτήθηκε και συνόδευσε τον σύζυγό της στο Λουξεμβούργο. Η προσφεύγουσα υπηρέτησε στις Κοινότητες επί συνολικό χρονικό διάστημα λίγο μεγαλύτερο των επτά ετών.

2 Αφότου η προσφεύγουσα παραιτήθηκε, έπαυσε να είναι άμεσα ασφαλισμένη στο κοινό σύστημα υγειονομικής ασφάλισης των οργάνων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: κοινό σύστημα), αλλά παρέμεινε έμμεσα ασφαλισμένη καλυπτόμενη από την ασφάλιση του συζύγου της, ο οποίος ήταν άμεσα ασφαλισμένος μόνιμος υπάλληλος.

3 Με απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 1993, η οποία κατέστη αμετάκλητη την 1η Απριλίου 1994, το εφετείο του Λουξεμβούργου έλυσε τον γάμο μεταξύ της προσφεύγουσας και του Kuchlenz. Κατόπιν της αποφάσεως αυτής, οι σύζυγοι συμφώνησαν, κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του Bürgerliches Gesetzbuch (γερμανικού Αστικού Κώδικα, στο εξής: BGB), που προβλέπουν την αντισταθμιστική κατανομή των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων σε περίπτωση διαζυγίου (άρθρα 1587 επ. του BGB), να μοιραστούν μεταξύ τους τη σύνταξη γήρατος που εισπράττει ο Kuchlenz από τις Κοινότητες. Με πρακτικό της 5ης Ιανουαρίου 1995, το ειρηνοδικείο του Λουξεμβούργου επικύρωσε τη συμφωνία αυτή.

4 Βάσει του άρθρου 72, παράγραφος 1β, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ), το οποίο ορίζει ότι ο/η διαζευγμένος/η σύζυγος υπαλλήλου δύναται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να εξακολουθήσει να καλύπτεται από την υγειονομική ασφάλιση για χρονικό διάστημα ενός έτους το πολύ από την ημερομηνία κατά την οποία το διαζύγιο κατέστη αμετάκλητο, η προσφεύγουσα συνέχισε να λαμβάνει ασφαλιστικές παροχές από το κοινό σύστημα.

5 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι η Kuchlenz-Winter, ως κάτοικος Λουξεμβούργου, έχει δικαίωμα καλύψεως από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης που προβλέπει η λουξεμβουργιανή νομοθεσία. Αντιθέτως, δεδομένου ότι δεν έχει συμπληρώσει στη Γερμανία τις αναγκαίες ασφαλιστικές περιόδους, δεν έχει δικαίωμα καλύψεως από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης που προβλέπει η γερμανική νομοθεσία. Η προσφεύγουσα δεν πληροί επίσης τις προϋποθέσεις για την εθελουσία υπαγωγή της στο σύστημα αυτό και, ενόψει του ότι πάσχει από σοβαρή ασθένεια, τα ιδιωτικά ταμεία υγειονομικής ασφάλισης αρνούνται να την ασφαλίσουν. Εν πάση περιπτώσει, η ασφαλιστική κάλυψη της οποίας τυγχάνει η προσφεύγουσα στο Λουξεμβούργο εξαρτάται

από την προϋπόθεση της κατοικίας της στη χώρα αυτή. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να μεταφέρει την κατοικία της στη Γερμανία, δεδομένου ότι δεν καλύπτεται από την κοινωνική ασφάλιση στη χώρα αυτή και ότι, αν εγκαταλείψει το Λουξεμβούργο, θα παύσει να υπάγεται στο μοναδικό σύστημα υγειονομικής ασφαλίσεως το οποίο της παρέχει κάλυψη σήμερα.

- 6 Στις 7 Φεβρουαρίου 1994 η προσφεύγουσα υπέβαλε ενώπιον του Κοινοβουλίου, στο οποίο ήταν μόνιμος υπάλληλος ο πρώην σύζυγός της, και της Επιτροπής αιτήσεις βάσει του άρθρου 90 του ΚΥΚ, καλώντας τα δύο κοινοτικά όργανα να λάβουν απόφαση επιτρέπouσα τη συνέχιση της καλύψεώς της από το κοινό σύστημα για χρονικό διάστημα πέραν του ενός έτους που προβλέπει το άρθρο 72 του ΚΥΚ. Αφού η Επιτροπή απέρριψε σιωπηρώς την αίτησή της, η προσφεύγουσα υπέβαλε στις 26 Ιουλίου 1994, βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, διοικητική ένσταση κατά της αποφάσεως αυτής.
- 7 Με έγγραφο της 26ης Απριλίου 1994, το γραφείο εκκαθαρίσεως εξόδων του Λουξεμβούργου ενημέρωσε την προσφεύγουσα ότι η κάλυψή της από το κοινό σύστημα θα έπαυε στις 31 Μαρτίου 1995, ένα έτος μετά την ημερομηνία του διαζυγίου της.
- 8 Με έγγραφο της 11ης Ιανουαρίου 1995, η Επιτροπή απέρριψε την διοικητική ένσταση της 26ης Ιουλίου 1994. Στις 24 Φεβρουαρίου 1995 η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.
- 9 Στις 24 Φεβρουαρίου 1995, η προσφεύγουσα υπέβαλε επίσης αίτηση λήψεως προσωρινών μέτρων, η οποία απορρίφθηκε με διάταξη του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 10ης Απριλίου 1995, T-66/95 R, Kuchlenz-Winter κατά Επιτροπής (Συλλογή Υπ.Υπ. 1995, σ. II-287).

Αιτήματα των διαδίκων

Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να αναγνωρίσει ότι η καθής υποχρεούται να συνεχίσει να εξασφαλίζει στην προσφεύγουσα, στο πλαίσιο του κοινού συστήματος, υγειονομική ασφαλιστική κάλυψη·
- να υποχρεώσει την Επιτροπή να κάνει χρήση του δικαιώματός της αναλήψεως πρωτοβουλίας έναντι του Συμβουλίου, προκειμένου να παράσχει στα πρόσωπα που βρίσκονται στην κατάσταση της προσφεύγουσας τη δυνατότητα να τυγχάνουν της καλύψεως από το κοινό σύστημα·
- επικουρικώς, να επιστήσει την προσοχή της Γερμανικής Κυβερνήσεως στο κενό της εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως στον τομέα της υγειονομικής ασφαλίσεως και να της ζητήσει να λάβει τα πρόσφορα μέτρα για την κάλυψη του κενού αυτού·
- να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

Η καθής ζητεί από Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη και, επικουρικώς, ως αβάσιμη·
- να καταδικάσει την προσφεύγουσα στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Επί του παραδεκτού

Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

10 Με το υπόμνημα αντικρούσεως, η Επιτροπή προβάλλει τρεις λόγους απαραδέκτου, από τους οποίους ο πρώτος αντλείται από το ότι η προσφυγή έπρεπε να έχει ασκηθεί κατά του Κοινοβουλίου και όχι κατά της Επιτροπής, ο

δεύτερος από το ότι τα αιτήματα της προσφεύγουσας σκοπούν στο να απευθύνει το Πρωτοδικείο εντολές προς την Επιτροπή, να αποφανθεί αφηρημένα ως προς τη νομιμότητα ενός γενικού κανόνα και να απευθυνθεί προς κράτος μέλος και ο τρίτος από το ότι το έγγραφο της 26ης Απριλίου 1994 δεν αποτελεί απόφαση υποκειμένη σε προσφυγή.

- 11 Προς στήριξη του πρώτου από τους λόγους αυτούς, σύμφωνα με τον οποίο η προσφυγή έπρεπε να έχει ασκηθεί κατά του Κοινοβουλίου, η Επιτροπή επικαλείται τρία επιχειρήματα. Πρώτον, παρατηρεί ότι η προσφυγή σκοπεύει στο να διατηρήσει η προσφεύγουσα το ευεργέτημα της καλύψεως από το κοινό σύστημα. Η προσφεύγουσα όμως μπορεί να καλυφθεί από το σύστημα αυτό μόνον εμμέσως, λόγω της καλύψεως του πρώην συζύγου της, μονίμου υπαλλήλου ο οποίος λαμβάνει σύνταξη γήρατος από το Κοινοβούλιο και ουδέποτε υπήρξε υπάλληλος της Επιτροπής. Επομένως, μόνον το Κοινοβούλιο μπορεί να αποφανθεί επί του αιτήματος αυτού.
- 12 Δεύτερον, η καθής υπογραμμίζει ότι η προσφεύγουσα στηρίζει επίσης την προσφυγή της στο ότι με την απόφαση διαζυγίου της αναγνωρίστηκε αυτοτελές δικαίωμα να εισπράττει το ήμισυ της συντάξεως του πρώην συζύγου της και ότι, κατά συνέπεια, απολαύει εν τοις πράγμασι του καθεστώτος συνταξιοδοτηθέντος υπαλλήλου του Κοινοβουλίου. Η προσφεύγουσα ζητεί την κάλυψή της από το κοινό σύστημα βάσει του καθεστώτος αυτού και όχι βάσει της ιδιότητάς της ως πρώην υπαλλήλου της Επιτροπής της Ευρατόμ.
- 13 Τέλος, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή διαχειρίζεται το κοινό σύστημα, σύμφωνα με την εφαρμοστέα νομοθεσία, και ότι, ως εκ τούτου, το έγγραφο του γραφείου εκκαθαρίσεως εξόδων της 26ης Απριλίου 1994 φέρει τη σφραγίδα διοικητικής μονάδας της Επιτροπής δεν σημαίνει ότι η προσφυγή κατά των πράξεων του γραφείου μπορεί να ασκηθεί κατά του κοινοτικού αυτού οργάνου. Αντιθέτως, η προσφυγή πρέπει να στρέφεται κατά του κοινοτικού οργάνου του οποίου ο προσφεύγων είναι υπάλληλος, ιδιότητα η οποία του επιτρέπει να τυγχάνει της καλύψεως του κοινού συστήματος. Εν προκειμένω, τούτο σημαίνει ότι η προσφεύγουσα, η οποία ασφαλίστηκε λόγω της ιδιότητας του πρώην συζύγου της ως μονίμου υπαλλήλου του Κοινοβουλίου και η οποία ζητεί τη συνέχιση της ασφαλίσεως αυτής, πρέπει να ασκήσει την προσφυγή της κατά του εν λόγω κοινοτικού οργάνου. Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από το ότι η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτηση και διοικητική ένσταση, βάσει του άρθρου 90, παράγραφοι 1 και 2, του ΚΥΚ, ενώπιον του Κοινοβουλίου, το οποίο, απορρίπτοντάς τες ως αβάσιμες, έκρινε εαυτό αρμόδιο επί του ζητήματος αυτού.

14 Απαντώντας στον λόγο αυτό παραδέκτου, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, στον τομέα των οργανισμών που είναι κοινοί για τους υπαλλήλους της Κοινοότητας, δεν έχει σημασία κατά ποιου κοινοτικού οργάνου ασκείται η προσφυγή. Εν πάση περιπτώσει, λόγω της κατανομής των ψήφων και της θέσεώς της σε πολιτικό επίπεδο, η Επιτροπή έχει εξέχουσα επιρροή στους οργανισμούς αυτούς. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται επίσης ότι η Επιτροπή ενεργεί ως όργανο αρμόδιο για τους κοινούς οργανισμούς, όπως προβλέπουν οι εφαρμοστέες στον σχετικό τομέα διατάξεις. Συνεπώς, η Επιτροπή δημιουργεί την εντύπωση, η οποία ενισχύεται από τη χρήση της σφραγίδας της, ότι είναι αρμόδια και, κατά συνέπεια, πρέπει να δεχθεί ότι φέρει ευθύνη. Εξάλλου, το γεγονός ότι το Κοινοβούλιο απάντησε στη διοικητική ένσταση της προσφεύγουσας δεν έχει τις συνέπειες που αντλεί εξ αυτού η Επιτροπή, δεδομένου ότι και η Επιτροπή απάντησε στη διοικητική ένσταση που της υποβλήθηκε.

15 Στη συνέχεια, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να επικαλείται την ιδιότητα υπό την οποία αυτή άσκησε την προσφυγή, για να καταλήξει στο ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη. Οι επίμαχες διατάξεις του ΚΥΚ αφορούν όλους τους υπαλλήλους και τις οικογένειές τους. Εξάλλου, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της Επιτροπής, ο πρώην σύζυγος της προσφεύγουσας είχε υπάρξει υπάλληλος του κοινοτικού αυτού οργάνου, καθόσον εργάστηκε, επί δέκα έτη, για την Ευρατόμ και για την Ανώτατη Αρχή της ΕΚΑΧ και οι οργανισμοί αυτοί έχουν συγχωνευθεί με την Επιτροπή.

16 Με τον δεύτερο λόγο παραδέκτου, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι τα αιτήματα της προσφεύγουσας, όπως διατυπώνονται στο δικόγραφο της προσφυγής, είναι απαράδεκτα. Το περιλαμβανόμενο στο υπόμνημα απαντήσεως αίτημα της προσφεύγουσας να αναβληθεί η διατύπωση των αιτημάτων μέχρι την προφορική διαδικασία είναι καταχρηστικό, δεδομένου ότι, κατά το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του Κανονισμού Διαδικασίας, η διατύπωση των αιτημάτων εναπόκειται στον διάδικο και όχι στο Πρωτοδικείο. Το πρώτο αίτημα δεν έχει ως αντικείμενο να κριθεί ανενεργός συγκεκριμένη απόφαση της Επιτροπής, αλλά μάλλον να απευθύνει το Πρωτοδικείο εντολή προς το καθού κοινοτικό όργανο, προκειμένου να συνεχίσει η προσφεύγουσα να καλύπτεται από το κοινό σύστημα, κατ' εξαίρεση από τις διατάξεις του ΚΥΚ. Κατά παγία νομολογία όμως, ο κοινοτικός δικαστής δεν μπορεί να απευθύνει εντολές σε κοινοτικό όργανο, χωρίς να σφετερισθεί τις προνομίες της διοικητικής αρχής (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 20ής Μαΐου 1994, T-510/93, Obsi κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1994, σ. II-461, σκέψη 27, και της 10ης Απριλίου 1992, T-15/91, Bollendorf κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1992, σ. II-1679, σκέψη 57). Το Πρωτοδικείο δεν μπορεί επίσης να υποχρεώσει την

Επιτροπή να ενεργήσει αντίθετα προς τις αναγκαστικού δικαίου διατάξεις του ΚΥΚ (απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Νοεμβρίου 1989, C-41/88 και C-178/88, Becker και Starquit κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1989, σ. 3807).

- 17 Όσον αφορά το δεύτερο αίτημα, περί της εκ μέρους της Επιτροπής ασκήσεως του δικαιώματός της αναλήψεως πρωτοβουλίας έναντι του Συμβουλίου, η Επιτροπή επισημαίνει ότι μόνο στην ίδια εναπόκειται να αποφανθεί επί της αναγκαιότητας ασκήσεως του δικαιώματος αυτού (απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Οκτωβρίου 1990, T-134/89, Hettich κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-565, σκέψη 22). Συνεπώς, αυτό το αίτημα είναι απαράδεκτο. Είναι επίσης απαράδεκτο καθόσον προϋποθέτει την αφηρημένη κρίση του Πρωτοδικείου επί της νομιμότητας ενός κανόνα γενικού χαρακτήρα (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 12ης Ιουλίου 1991, T-110/89, Pincherle κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-635, σκέψη 30, και της 25ης Φεβρουαρίου 1992, T-41/90, Barassi κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-159, σκέψη 38, και T-42/90, Bertelli κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-181, σκέψη 38).
- 18 Τέλος, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το τρίτο αίτημα είναι επίσης απαράδεκτο, δεδομένου ότι το Πρωτοδικείο δεν είναι αρμόδιο να επιστά την προσοχή κράτους μέλους σε συγκεκριμένη νομική κατάσταση.
- 19 Απαντώντας στον δεύτερο αυτό λόγο απαραδέκτου, η προσφεύγουσα ζητεί, ενόψει του ότι άσκησε εν τω μεταξύ προσφυγή κατά παραλείψεως της Επιτροπής, να λάβει το Πρωτοδικείο τα αναγκαία μέτρα για την αναβολή της διατυπώσεως των αιτημάτων μέχρι την προφορική διαδικασία.
- 20 Με τον τρίτο λόγο απαραδέκτου, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το έγγραφο της 26ης Απριλίου 1994 δεν αποτελεί απόφαση υποκειμένη σε προσφυγή και ότι, εξάλλου, από τα αιτήματα της προσφεύγουσας δεν προκύπτει ότι αυτή επιθυμεί την ακύρωση της αποφάσεως περί σιωπηρής απορρίψεως της από 7 Φεβρουαρίου 1994 αιτήσεώς της ούτε της αποφάσεως της 26ης Απριλίου 1994. Κατά παγία νομολογία όμως, μόνον η πράξη που επηρεάζει άμεσα και απευθείας τη νομική κατάσταση του προσφεύγοντος μπορεί να θεωρηθεί ότι τον βλάπτει (διάταξη του Πρωτοδικείου της 7ης Ιουνίου 1991, T-14/91, Weyrich κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-235, σκέψη 35, και απόφαση του

Πρωτοδικείου της 3ης Απριλίου 1990, T-135/89, Pfloeschner κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-153, σκέψη 11). Με το επίμαχο έγγραφο, το γραφείο εκκαθάρισεως εξόδων περιορίστηκε στο να ενημερώσει την προσφεύγουσα για την ημερομηνία κατά την οποία θα έπαινε η κάλυψή της από το κοινό σύστημα. Το αποτέλεσμα όμως αυτό απορρέει απ' ευθείας από το άρθρο 72, παράγραφος 1β, του ΚΥΚ, το οποίο ορίζει ότι η κάλυψη του διαζευγμένου συζύγου υπαλλήλου παύει αυτομάτως ένα έτος μετά το διαζύγιο. Συνεπώς, δεν ήταν αναγκαία η έκδοση σχετικής αποφάσεως από το γραφείο εκκαθάρισεως εξόδων και δεν υπάρχει πράξη βλαπτική για την προσφεύγουσα. Εξάλλου, σε περίπτωση που το έγγραφο της 26ης Απριλίου 1994 αποτελεί πράξη υποκειμενη σε προσφυγή, η Επιτροπή διερωτάται αν η προσφεύγουσα τήρησε την τριμήνη προθεσμία προς υποβολή της διοικητικής ενστάσεως, δεδομένου ότι αυτή πρωτοκολλήθηκε στις 9 Αυγούστου 1994.

- 21 Απαντώντας στον λόγο αυτό απαραδέκτου, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η διοικητική ένσταση την οποία υπέβαλε αφορούσε τη σιωπηρή απόρριψη της από 7 Φεβρουαρίου 1994 αιτήσεώς της, υποβληθείσας βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ. Ενόψει του ότι για τη σιωπηρή απόρριψη της αιτήσεως έπρεπε να παρέλθει η τετράμηνη προθεσμία, η διοικητική ένσταση υποβλήθηκε εμπροθέσμως. Εν πάση περιπτώσει, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, στην περίπτωση κατά την οποία, για τον υπολογισμό της προθεσμίας εντός της οποίας έπρεπε να υποβληθεί η διοικητική ένσταση, λαμβάνεται ως αφετηρία το έγγραφο της 26ης Απριλίου 1994, πρέπει να ληφθεί υπόψη η ημερομηνία της ταχυδρομικής σφραγίδας της διοικητικής της ενστάσεως, ήτοι η 21η Ιουλίου 1994, και όχι η ημερομηνία της σφραγίδας εισόδου στις υπηρεσίες της Επιτροπής, ήτοι η 26η Ιουλίου 1994.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 22 Προκειμένου να αποφανθεί το Πρωτοδικείο επί του παραδεκτού της προσφυγής, πρέπει, εκ προοιμίου, να προσδιοριστεί το αντικείμενό της και, κατά συνέπεια, να εξεταστεί ο δεύτερος λόγος απαραδέκτου τον οποίο επικαλείται η Επιτροπή. Συναφώς, το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι από το πρώτο αίτημα του δικογράφου της προσφυγής προκύπτει ότι τούτο έχει ως αντικείμενο τη διατήρηση της καλύψεως της προσφεύγουσας από το κοινό σύστημα πέραν του προβλεπομένου από το άρθρο 72, παράγραφος 1β, του ΚΥΚ χρονικού διαστήματος.

- 23 Κατά τον χρόνο ασκήσεως της προσφυγής, η προσφεύγουσα είχε λάβει το έγγραφο της Επιτροπής της 26ης Απριλίου 1994, το οποίο την πληροφορούσε για την επικείμενη παύση της καλύψεώς της από το σύστημα αυτό, και είχε απορριφθεί σιωπηρώς η αίτηση την οποία είχε υποβάλει η προσφεύγουσα στις 7 Φεβρουαρίου 1994, βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, για τη συνέχιση της καλύψεως αυτής. Υπογραμμίζεται επίσης ότι η προσφεύγουσα είχε υποβάλει στις 26 Ιουλίου 1994 διοικητική ένσταση κατά των δύο αυτών πράξεων, την οποία απέρριψε η Επιτροπή.
- 24 Ενόψει των ανωτέρω, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι το πρώτο αίτημα της προσφεύγουσας, με αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι η προσφεύγουσα δικαιούται καλύψεως από το κοινό σύστημα, έχει την έννοια ότι σκοπεύει στην ακύρωση των προαναφερθεισών πράξεων καθώς και της αποφάσεως περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως της 26ης Ιουλίου 1994, δεδομένου ότι η απόφαση αυτή δεν περιορίζεται στην επικύρωση των προηγουμένων πράξεων.
- 25 Από τα προεκτεθέντα συνάγεται ότι το αίτημα αυτό δεν μπορεί να απορριφθεί ως απαράδεκτο για τους λόγους που προβάλλει η Επιτροπή στο πλαίσιο του δευτέρου λόγου απαραδέκτου.
- 26 Όσον αφορά τα άλλα αιτήματα της προσφυγής, η επιχειρηματολογία της Επιτροπής πρέπει να γίνει δεκτή. Συγκεκριμένα, όσον αφορά το δεύτερο αίτημα, το οποίο έχει ως αντικείμενο να υποχρεωθεί η Επιτροπή να κάνει χρήση του δικαιώματός της αναλήψεως πρωτοβουλίας, αρκεί η διαπίστωση ότι, κατά παγία νομολογία, ο κοινοτικός δικαστής δεν μπορεί να απευθύνει εντολές σε κοινοτικό όργανο (απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 1995, T-507/93, Branco κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή Υπ.Υπ. 1995, σ. II-797, σκέψη 49). Όσον αφορά το τρίτο αίτημα, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι δεν είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί της συμπεριφοράς κράτους μέλους (βλ., συναφώς, την απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Μαρτίου 1984, 28/83, Forcheri κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 1425).
- 27 Επομένως, ο δεύτερος λόγος απαραδέκτου της Επιτροπής πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτός και να κηρυχθούν απαραδέκτα το δεύτερο και το τρίτο αίτημα του δικογράφου της προσφυγής.

- 28 Όσον αφορά τον πρώτο λόγο απαραδέκτου, αντλούμενο από το ότι η προσφυγή έπρεπε να έχει ασκηθεί κατά του Κοινοβουλίου, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, πρώτον, ότι, αφότου η προσφεύγουσα έπαυσε να εργάζεται στην Επιτροπή της Ευρατόμ το 1963, δεν είχε πλέον την ιδιότητα του μονίμου κοινοτικού υπαλλήλου και ότι ετύγχανε της καλύψεως από το κοινό σύστημα λόγω της ασφαλίσεως του συζύγου της, συνταξιούχου υπαλλήλου του Κοινοβουλίου. Στις 7 Φεβρουαρίου 1994 η προσφεύγουσα υπέβαλε στο κοινοτικό αυτό όργανο αίτηση δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, ζητώντας να συνεχιστεί η κάλυψη αυτή, αίτημα το οποίο απορρίφθηκε.
- 29 Κατά την ίδια ημερομηνία, η προσφεύγουσα υπέβαλε πανομοιότυπη αίτηση στην Επιτροπή, η οποία πρωτοκολλήθηκε από τις υπηρεσίες της Επιτροπής στις 14 Φεβρουαρίου 1994. Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε σιωπηρώς. Εν τω μεταξύ, η προσφεύγουσα έλαβε το προαναφερθέν έγγραφο της 26ης Απριλίου 1994, το οποίο έφερε σφραγίδα με τη μνεία «Commission európeenne/RCAM». Στη συνέχεια, στις 26 Ιουλίου 1994, η προσφεύγουσα υπέβαλε διοικητική ένσταση ενώπιον της Επιτροπής, στην οποία επικαλούνταν, μεταξύ άλλων, το καθήκον προνοίας του κοινοτικού αυτού οργάνου. Η ένσταση αυτή απορρίφθηκε με απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 1994, κοινοποιηθείσα στις 11 Ιανουαρίου 1995.
- 30 Δεύτερον, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι τόσο η αίτηση της 7ης Φεβρουαρίου 1994 όσο και η διοικητική ένσταση της 26ης Ιουλίου 1994 υποβλήθηκαν στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (στο εξής: ΑΔΑ) της Επιτροπής και ότι, με την απορριπτική της ενστάσεως απόφαση, η Επιτροπή ουδόλως ισχυρίστηκε ότι δεν ήταν το αρμόδιο όργανο και ότι η προσφεύγουσα έπρεπε να απευθυνθεί στο Κοινοβούλιο. Αντιθέτως, η Επιτροπή εξέτασε τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας, περιλαμβανομένου του επιχειρήματος περί καθήκοντος προνοίας, και τα απέρριψε με αιτιολογημένη απόφαση.
- 31 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προσφεύγουσα υπήρξε αποδέκτρια πράξεως, την οποία της απήλυθε η Επιτροπή, κατόπιν αιτήσεως που υπέβαλε ενώπιον της ΑΔΑ του κοινοτικού αυτού οργάνου, και με την οποία το όργανο αυτό δεν επικαλούνταν την αναρμοδιότητά του στον σχετικό τομέα. Το Πρωτοδικείο φρονεί ότι η κατάσταση αυτή, η οποία οφείλεται στη συμπεριφορά της καθής, δημιούργησε στην προσφεύγουσα τέτοια αβεβαιότητα, ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι προσέβαλε την πράξη της Επιτροπής λόγω συγγνωστής πλάνης (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Σεπτεμβρίου 1975, 50/74, *Asmussen κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής*, Συλλογή τόμος 1974, σ. 301, σκέψη 16).

- 32 Εξάλλου, υπογραμμίζεται επίσης ότι, όπως προκύπτει από τα άρθρα 16 έως 20 της κανονιστικής ρυθμίσεως για την υγειονομική ασφάλιση των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η συμμετοχή της Επιτροπής στη διαχείριση του κοινού συστήματος είναι ιδιαίτερος σημαντική.
- 33 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η προσφεύγουσα παραδέκτως προσβάλλει μια τέτοια πράξη λόγω του ότι αυτή εκδόθηκε από την Επιτροπή, διότι τούτο θα απέκλειε κάθε έλεγχο και θα υποχρέωνε την προσφεύγουσα, προκειμένου να ασκήσει το δικαίωμά της να τύχει δικαστικής προστασίας, να υποβάλει νέα αίτηση στο Κοινοβούλιο.
- 34 Τέλος, όσον αφορά τον τρίτο λόγο παραδέκτου, το Πρωτοδικείο φρονεί ότι η προσβαλλομένη πράξη ερμηνεύει τις εφαρμοστέες στην περίπτωση της προσφεύγουσας διατάξεις. Δεδομένου ότι από την πράξη αυτή προκύπτει ότι η κάλυψη της προσφεύγουσας από το κοινό σύστημα θα παύσει κατά τη λήξη του χρονικού διαστήματος του ενός έτους, το οποίο προβλέπει το άρθρο 72, παράγραφος 1β, του ΚΥΚ, η ενδεχόμενη ακύρωση της πράξεως αυτής θα παράσχει στην προσφεύγουσα τη δυνατότητα να εξακολουθήσει να καλύπτεται από το σύστημα αυτό. Συνεπώς, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της Επιτροπής, η προσβαλλομένη πράξη βλάπτει την προσφεύγουσα και, ως εκ τούτου, μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής βάσει του άρθρου 91 του ΚΥΚ.
- 35 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το πρώτο αίτημα, όπως ερμηνεύθηκε στη σκέψη 24 ανωτέρω, είναι παραδεκτό.

Επί της ουσίας

- 36 Η προσφεύγουσα στηρίζει την προσφυγή της σε τέσσερις λόγους ακυρώσεως, από τους οποίους οι τρεις πρώτοι αντλούνται από την παραβίαση του καθήκοντος προνοίας, της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων και της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως και ο τέταρτος από το ότι η προσφεύγουσα έχει αυτοτελές δικαίωμα συντάξεως, αναγνωρισθέν με την απόφαση του διαζυγίου της.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενου από την παραβίαση του καθήκοντος προνοίας

Επιχειρήματα των διαδίδων

- 37 Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, λόγω της απελπιστικής καταστάσεως στην οποία βρίσκεται, το καθήκον προνοίας επιβάλλει στην Επιτροπή να διατηρήσει σε ισχύ την κάλυψή της από το κοινό σύστημα. Το καθήκον προνοίας πρέπει να καλύψει τη μη πλήρωση των προϋποθέσεων για την ασφάλιση της προσφεύγουσας από το κοινό σύστημα, η δε Επιτροπή δεν μπορεί να αρνηθεί ότι έχει το καθήκον αυτό, λόγω της σοβαρής νόσου από την οποία πάσχει η προσφεύγουσα. Η προσφεύγουσα αντικρούει τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι το καθήκον προνοίας ισχύει εντός του πλαισίου των εφαρμοστέων κανόνων, πράγμα το οποίο δεν επιτρέπει τη λήψη του μέτρου που ζητεί η προσφεύγουσα. Κατά την προσφεύγουσα, το καθήκον προνοίας είναι «ο νόμος και το δίκαιο», πράγμα το οποίο επιτρέπει την έκδοση της πράξεως την οποία ζητεί.
- 38 Απαντώντας στον πρώτο αυτό λόγο ακυρώσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει, πρώτον, ότι ο λόγος αυτός είναι απαράδεκτος, καθόσον προβλήθηκε για πρώτη φορά υπό τη μορφή αυτή με το δικόγραφο της προσφυγής. Στην ένστασή της η προσφεύγουσα επικαλέστηκε το καθήκον προνοίας μόνο σε σχέση με το δικαίωμα ενός προσώπου καλυπτομένου από το κοινό σύστημα να τύχει καλύψεως από το ισχύον στη χώρα καταγωγής του εκ του νόμου σύστημα υγειονομικής ασφαλίσεως, εφόσον παύσει η υπαγωγή του στο κοινό σύστημα.
- 39 Δεύτερον, η καθής ισχυρίζεται ότι η προσφεύγουσα έτυχε γενναιόδωρης μεταχειρίσεως, καθόσον παρέμεινε ασφαλισμένη στο κοινό σύστημα επί ένα έτος μετά την ημερομηνία κατά την οποία το διαζύγιό της κατέστη αμετάκλητο. Δεδομένου ότι είχε τη δυνατότητα καλύψεως από το λουξεμβουργιανό σύστημα υγειονομικής ασφαλίσεως, η προσφεύγουσα δεν είχε καν, βάσει του άρθρου 72, παράγραφος 1β, του ΚΥΚ, το δικαίωμα καλύψεως από το κοινό σύστημα μετά το διαζύγιό της. Συνεπώς, δεν υπήρξε παραβίαση του καθήκοντος προνοίας εκ μέρους της καθής. Εξάλλου, η επίμαχη διάταξη αυτή καθαυτή αποτελεί εκδήλωση του καθήκοντος προνοίας των κοινοτικών οργάνων.

- 40 Τρίτον, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το καθήκον προνοίας ισχύει εντός του πλαισίου των εφαρμοστέων κανόνων (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 17ης Ιουνίου 1993, T-65/92, Aραυκο Dumay κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-597, σκέψεις 36 και 37, και της 27ης Μαρτίου 1990, T-123/89, Chomei κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-131, σκέψη 32). Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν μπορεί να διατηρήσει σε ισχύ την κάλυψη της προσφεύγουσας από το κοινό σύστημα, διότι τούτο συνιστά παράβαση της αναγκαστικού δικαίου διατάξεως του άρθρου 72, παράγραφος 1β, του ΚΥΚ. Εξάλλου, η διάταξη αυτή πρέπει, κατά τη νομολογία, να ερμηνεύεται περιοριστικώς (απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Μαρτίου 1990, T-41/89, Schwedler κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1990, σ. II-78, σκέψη 23).
- 41 Δεύτερον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, κατά το μέτρο που η προσφεύγουσα ζητεί τη συνέχιση της καλύψεώς της ως διαζευγμένης συζύγου πρώην υπαλλήλου του Κοινοβουλίου, το ζήτημα της παραβίασής του καθήκοντος προνοίας τίθεται μόνον όσον αφορά αυτό το κοινοτικό όργανο.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 42 Το Πρωτοδικείο φρονεί, κατ' αρχάς, ότι αυτός ο λόγος ακυρώσεως πρέπει να εξετασθεί. Πράγματι, κατά παγία νομολογία, μολονότι τα αιτήματα που υποβάλλονται ενώπιον του κοινοτικού δικαστή μπορούν να περιέχουν μόνον αιτιάσεις στηριζόμενες στην ίδια αιτία με τις προβαλλόμενες στη διοικητική ένσταση, οι αιτιάσεις αυτές μπορούν, κατά το στάδιο της προσφυγής, να αναπτυχθούν με την προβολή λόγων ακυρώσεως και επιχειρημάτων που δεν περιλαμβάνονται κατ' ανάγκη στη διοικητική ένσταση αλλά συνδέονται στενώς προς αυτήν (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουνίου 1995, T-496/93, Allo κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1995, σ. II-405, σκέψη 26, της 6ης Ιουλίου 1995, T-36/93, Ojha κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1995, σ. II-497, σκέψη 56, και της 12ης Μαρτίου 1996, T-36/94, Weir κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1996, σ. II-381, σκέψη 28). Τούτο συμβαίνει εν προκειμένω, καθόσον έγινε επίκληση του καθήκοντος προνοίας ήδη από το στάδιο της διοικητικής ενστάσεως και μόνον οι συνέπειες τις οποίες συνάγει η προσφεύγουσα από το καθήκον αυτό τροποποιήθηκαν κατά το στάδιο της προσφυγής.
- 43 Όσον αφορά, στη συνέχεια, το βάσιμο του λόγου αυτού, υπενθυμίζεται ότι το καθήκον προνοίας ισχύει εντός του πλαισίου των εφαρμοστέων κανόνων και ότι, συγκεκριμένα, το καθήκον αυτό δεν παρέχει στον προσφεύγοντα τη δυνατότητα να ζητήσει από τα κοινοτικά όργανα και να επιτύχει διαφορετικό

αποτέλεσμα από αυτό που απορρέει από διατάξεις των οποίων η έννοια είναι σαφής (προπαρατεθείσα απόφαση Αγαυο Dumat κατά Επιτροπής, σκέψη 37). Δεδομένου ότι το αίτημα της προσφεύγουσας σκοπεύει στη συνέχιση της καλύψεως της από το κοινό σύστημα πέραν του προβλεπόμενου από το άρθρο 72, παράγραφος 1β, του ΚΥΚ χρονικού διαστήματος, το καθήκον προνοίας δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη μη εφαρμογή του κανόνα αυτού, τη σαφήνεια του οποίου δεν αμφισβητεί η προσφεύγουσα. Επομένως, ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενου από την παραβίαση της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων

Επιχειρήματα των διαδίκων

44 Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το δικαίωμά της να κυκλοφορεί ελεύθερα εντός της Κοινότητας περιορίζεται σοβαρά λόγω του ότι δεν μπορεί να εγκατασταθεί στη Γερμανία, δεδομένου ότι αν εγκαταλείψει το Λουξεμβούργο θα απολέσει τη μόνη υγειονομική ασφάλιση την οποία διαθέτει. Μολονότι, όπως υπενθυμίζει η Επιτροπή με το υπόμνημα αντικρούσεως, ορισμένες κατηγορίες προσώπων υπόκεινται σε ειδική ρύθμιση που τους απονέμει πιο εκτεταμένα δικαιώματα, η ύπαρξη των ρυθμίσεων αυτών δεν μπορεί να εμποδίζει την επίκληση της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας. Αντιβαίνει στην αρχή αυτή το να παρεμποδίζεται ένα πρόσωπο όπως η προσφεύγουσα να μεταφέρει την κατοικία του στη χώρα καταγωγής του, διότι δεν είναι σε θέση να έχει επαρκή υγειονομική ασφάλεια, λόγω ιδιαιτεροτήτων συνθηκών.

45 Η Επιτροπή αντικρούει τον λόγο αυτό ισχυριζόμενη ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων τα οποία, όπως η προσφεύγουσα, δεν ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα διέπεται από τις οδηγίες 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 90/366/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1990, σχετικά, αντιστοιχώς, με το δικαίωμα διαμονής, το δικαίωμα διαμονής των μισθωτών και μη μισθωτών εργαζομένων που έχουν παύσει την επαγγελματική τους δραστηριότητα και το δικαίωμα διαμονής των σπουδαστών (ΕΕ L 180, σ. 26, 28 και 30). Όλα αυτά τα νομοθετήματα εξαρτούν την αναγνώριση του δικαιώματος διαμονής από την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος διαθέτει υγειονομική ασφάλιση

εντός του κράτους μέλους υποδοχής. Εξάλλου, η Επιτροπή φρονεί ότι το πρόβλημα της προσφεύγουσας οφείλεται στη γερμανική νομοθεσία· ούτε η καθής ούτε το κοινό σύστημα φέρουν ευθύνη για τα αποτελέσματα της νομοθεσίας αυτής.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 46 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει εκ προοιμίου ότι η προσφεύγουσα δεν ισχυρίζεται ότι είναι θύμα γερμανικής νομοθετικής διατάξεως περιορίζουσας το δικαίωμά της διαμονής στη χώρα αυτή. Εξάλλου, το δικαίωμα αυτό, όπως έχει αναγνωρίσει το Δικαστήριο, συνδέεται άμεσα προς τη γερμανική ιθαγένειά της (απόφαση της 7ης Ιουλίου 1992, C-370/90, Singh, Συλλογή 1992, σ. I-4265, σκέψη 22). Συνεπώς, εξ αυτού συνάγεται ότι δεν επιβάλλεται στην προσφεύγουσα κανένας περιορισμός στη Γερμανία, λόγω του ότι αυτή στο παρελθόν κατοίκησε και άσκησε επαγγελματική δραστηριότητα σε άλλη χώρα.
- 47 Εντούτοις, κατά το μέτρο που η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η αδυναμία στην οποία βρίσκεται να τύχει υγειονομικής ασφάλισης στη Γερμανία αποτελεί περιορισμό του δικαιώματός της ελεύθερης κυκλοφορίας, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όπως προβλέπει το άρθρο 8 Α της Συνθήκης ΕΚ, το δικαίωμα αυτό υπόκειται στους περιορισμούς και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται, μεταξύ άλλων, από το παράγωγο δίκαιο. Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, από τις διατάξεις του παραγώγου δικαίου που διέπουν την άσκηση του δικαιώματος διαμονής, ιδίως δε από τις οδηγίες 90/364 και 90/365, προκύπτει σαφώς ότι, για τα πρόσωπα τα οποία, όπως η προσφεύγουσα, δεν ασκούν ενεργό επαγγελματική δραστηριότητα, η άσκηση του δικαιώματος αυτού προϋποθέτει την ύπαρξη υγειονομικής ασφάλισης εντός του κράτους μέλους υποδοχής.
- 48 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, στην περίπτωση των προσώπων που δεν ασκούν ενεργό επαγγελματική δραστηριότητα, η ύπαρξη υγειονομικής ασφάλισης αποτελεί προϋπόθεση, προβλεπόμενη από το παράγωγο κοινοτικό δίκαιο, από την οποία εξαρτάται η άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας και όχι, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, συνέπεια του δικαιώματος αυτού. Επομένως, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να αξιώνει, δυνάμει των εν λόγω οδηγιών, την κάλυψή της από την κοινωνική ασφάλιση, εν προκειμένω στο πλαίσιο του κοινού συστήματος, προκειμένου να εξαιρεθεί κάθε πρακτικό εμπόδιο για την επιστροφή της στη χώρα της οποίας είναι υπήκοος.

- 49 Εξάλλου, όσον αφορά πάντοτε τις συνέπειες οι οποίες συνάγονται κατά την προσφεύγουσα από τη μη κάλυψή της από το γερμανικό σύστημα υγειονομικής ασφαλίσεως, επισημαίνεται ότι, καθόσον κατά τη διάρκεια του ενεργού επαγγελματικού της βίου η προσφεύγουσα δεν καλυπτόταν από κανένα σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως κράτους μέλους, δεν εμπίπτει στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και τις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 73). Κατά συνέπεια, η προσφεύγουσα δεν απολαύει των προβλεπομένων από το νομοθέτημα αυτό δικαιωμάτων.
- 50 Συνεπώς, το ζήτημα της κάλυψης της προσφεύγουσας από σύστημα υγειονομικής ασφαλίσεως, προκειμένου να είναι σε θέση να εγκατασταθεί στη χώρα καταγωγής της, δεν άπτεται της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας, την οποία θεσπίζει η Συνθήκη και θέτει σε εφαρμογή το παράγωγο δίκαιο. Ελλείψει εναρμονίσεως των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως εντός της Κοινότητας, το ζήτημα αυτό εμπίπτει αποκλειστικώς στο πεδίο εφαρμογής, αφενός, των σχετικών διατάξεων του ΚΥΚ οι οποίες εξετάστηκαν ανωτέρω (βλ. ιδίως σκέψη 43) και, αφετέρου, των εφαρμοστέων εθνικών δικαίων, εν προκειμένω του γερμανικού δικαίου.
- 51 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενου από την παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 52 Στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η άρνηση παροχής προς αυτήν του ευεργετήματος της υγειονομικής ασφαλίσεως στο πλαίσιο του κοινού συστήματος συνιστά παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, καθόσον τα πρώην μέλη της Επιτροπής, του Δικαστηρίου, του Πρωτοδικείου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου εξακολούθουν να καλύπτονται από το κοινό σύστημα, εφόσον δεν καλύπτονται από άλλο δημόσιο

σύστημα υγειονομικής ασφαλίσεως. Η ρύθμιση αυτή πρέπει να έχει κατ' αναλογίαν εφαρμογή στην προσφεύγουσα, η οποία δεν καλύπτεται από υγειονομική ασφάλιση στη χώρα καταγωγής της και, ως εκ τούτου, βρίσκεται στην ίδια ακριβώς κατάσταση με τα πρώην μέλη των εν λόγω κοινοτικών οργάνων.

- 53 Απαντώντας στον λόγο αυτό, η Επιτροπή υποστηρίζει, κατ' αρχάς, ότι δεν υπάρχει παραβίαση της αρχής της ισότητας, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα δεν ισχυρίζεται ότι έτυχε διαφορετικής μεταχειρίσεως από αυτήν που επιφυλάσσεται σε άλλο διαζευγμένο σύζυγο υπαλλήλου ασφαλισμένου στο κοινό σύστημα. Στη συνέχεια, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι τα πρώην μέλη των κοινοτικών οργάνων, των οποίων το καθεστώς επικαλέστηκε η προσφεύγουσα, καλύπτονται ασφαλιστικώς λόγω των καθηκόντων που ασκούν και λόγω του ότι έχουν χρονικώς περιορισμένη θητεία. Επομένως, η κατάσταση της προσφεύγουσας, η οποία ήταν ασφαλισμένη λόγω της ιδιότητας του πρώην συζύγου της ως υπαλλήλου, δεν είναι ανάλογη προς την κατάσταση των εν λόγω μελών. Τέλος, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η προσφεύγουσα, ζητώντας να μην εφαρμοστεί το άρθρο 72 του ΚΥΚ, προβάλλει αξίωση σκοπούσα στην ευνοϊκότερη μεταχείρισή της σε σχέση με άλλα πρόσωπα που βρίσκονται σε κατάσταση παρόμοια με τη δική της.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 54 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως την οποία προβάλλει η προσφεύγουσα στηρίζεται στο ότι ο κανονισμός (ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ) 2426/91 του Συμβουλίου, της 29ης Ιουλίου 1991, για την τροποποίηση του κανονισμού 422/67/ΕΟΚ- 5/67/Ευρατόμ σχετικά με τον καθορισμό του καθεστώτος χρηματικών απολαυών του Προέδρου και των μελών της Επιτροπής, του Προέδρου, των δικαστών, των γενικών εισαγγελέων και του Γραμματέα του Δικαστηρίου, καθώς και του Προέδρου, των μελών και του Γραμματέα του Πρωτοδικείου, και του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ, ΕΚΑΧ) 2290/77, σχετικά με τον καθορισμό του καθεστώτος χρηματικών απολαυών των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕ L 222, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 2426/91), παρέχει στα πρόσωπα τα οποία αφορά τη δυνατότητα, μετά την παύση των καθηκόντων τους, να συνεχίσουν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να τυγχάνουν της καλύψεως του κοινού συστήματος.
- 55 Κατά παγία νομολογία, υφίσταται παραβίαση της αρχής της ισότητας οσάκις δύο κατηγορίες προσώπων, των οποίων η πραγματική και νομική κατάσταση

δεν εμφανίζει ουσιώδεις διαφορές, αντιμετωπίζονται διαφορετικά ή οσάκις διαφορετικές καταστάσεις αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο (απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Μαρτίου 1994, T-100/92, La Pietra κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1994, σ. II-275, σκέψη 50).

56 Συναφώς, το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι η έννομη σχέση μεταξύ της Κοινότητας και των προσώπων που αφορά ο κανονισμός 2426/91 είναι χρονικώς περιορισμένη, λόγω των όρων που διέπουν τη θητεία τους και αντιθέτως προς την κατάσταση των μονίμων υπαλλήλων. Σε περίπτωση που τα πρόσωπα αυτά, μετά τη λήξη της θητείας τους, δεν αρχίσουν εκ νέου επαγγελματική δραστηριότητα παρέχουσα δικαίωμα καλύψεως από δημόσιο σύστημα υγειονομικής ασφάλισης, το άρθρο 11 και το άρθρο 12 αντιστοίχως των τροποποιηθέντων κανονισμών, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 1 του κανονισμού 2426/91, τους παρέχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν να καλύπτονται από το κοινό σύστημα. Συνεπώς, το πλεονέκτημα αυτό προφανώς σκοπεί στον μετριασμό των δυσχερειών που προκαλεί στους ενδιαφερομένους η διακοπή της προηγούμενης επαγγελματικής τους δραστηριότητας λόγω της θητείας τους στα κοινοτικά όργανα.

57 Κατά συνέπεια, λόγω της διαφορετικής φύσεως της σχέσεως που συνδέει τους μονίμους υπαλλήλους προς τα κοινοτικά όργανα, διαφορά η οποία εκδηλώνεται στο ότι η σχέση αυτή δεν είναι χρονικώς περιορισμένη, η κατάσταση των μονίμων υπαλλήλων δεν είναι η ίδια με την κατάσταση των προσώπων που αφορά ο κανονισμός 2426/91. Ως εκ τούτου, το διαφορετικό καθεστώς που θεσπίζει ο κανονισμός αυτός δεν θίγει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως.

Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενου από το ότι η προσφεύγουσα έχει αυτοτελές δικαίωμα συντάξεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

58 Με τον τελευταίο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι δικαιούται, αυτοτελώς, το ήμισυ της συντάξεως γήρατος του πρώην συζύγου της. Το δικαίωμα αυτό απορρέει από το γερμανικό δίκαιο το οποίο, σε περίπτωση διαζυγίου, προβλέπει την αντισταθμιστική κατανομή των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που απέκτησαν οι σύζυγοι και της αναγνωρίστηκε με την απόφαση περί διαζυγίου του λουξεμβουργιανού δικαστηρίου. Συνεπώς, η

προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι δικαιούται σύνταξη από το κοινοτικό σύστημα ασφαλίσεως και συνάγει εξ αυτού ότι η Επιτροπή υποχρεούται να της χορηγήσει, όπως προβλέπεται για τους άλλους δικαιούχους συντάξεως γήρατος, το ευεργέτημα της καλύψεως από το κοινό σύστημα.

- 59 Η Επιτροπή αντικρούει τον λόγο αυτό ακυρώσεως, ισχυριζόμενη ότι η προσφεύγουσα δεν έχει αυτοτελές δικαίωμα συντάξεως, υπό την έννοια του ΚΥΚ, αλλά έχει έναντι του πρώην συζύγου της το δικαίωμα, αναγνωρισθέν με απόφαση εκδοθείσα από το αρμόδιο λουξεμβουργιανό δικαστήριο, να αξιώσει αντισταθμιστική κατανομή των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, τα οποία αυτός έχει αποκτήσει. Το ότι ο τελευταίος εισπράττει σύνταξη από το Κοινοβούλιο δεν σημαίνει ότι η πρώην σύζυγός του μπορεί να αξιώσει από τις Κοινότητες τη χορήγηση αυτοτελούς δικαιώματος συντάξεως. Εξάλλου, η προσφεύγουσα, η οποία παραιτήθηκε από τα καθήκοντά της στην Ευρατόμ πριν από 30 και πλέον έτη, δεν πληροί τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση δικαιώματος συντάξεως ούτε για την αυτοτελή ασφάλιση στο κοινό σύστημα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 60 Το Πρωτοδικείο φρονεί ότι ο λόγος αυτός ακυρώσεως σκοπεί στην αναγνώριση του ότι η προσφεύγουσα είναι δικαιούχος συντάξεως από το κοινοτικό ασφαλιστικό σύστημα, με την αιτιολογία ότι η απόφαση περί διαζυγίου διέταξε την κατανομή των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που είχε αποκτήσει ιδίω ονόματι ο πρώην σύζυγος της προσφεύγουσας. Η ερμηνεία αυτή, έχει στην πραγματικότητα, ως συνέπεια να αναγνωρίζεται ότι η απόφαση δικαστηρίου κράτους μέλους, εκδοθείσα κατ' εφαρμογήν εθνικής νομοθεσίας εφαρμοστέας στο διαζύγιο, έχει ως αποτέλεσμα την απονομή ιδιότητας της οποίας οι προϋποθέσεις κτήσεως προβλέπονται από τον ΚΥΚ.
- 61 Πρέπει όμως να επισημανθεί, πρώτον, ότι, εν προκειμένω, οι κανόνες του ΚΥΚ δεν επιτρέπουν την απονομή της ιδιότητας αυτής. Κατ' αρχάς, η έννοια του υπαλλήλου που δικαιούται σύνταξη γήρατος, όπως προκύπτει, κυρίως, από τα άρθρα 77 και 78 του ΚΥΚ, δεν περιλαμβάνει τα πρόσωπα που, όπως η προσφεύγουσα, η οποία υπήρξε μόνιμη υπάλληλος μόνον από το 1956 έως το 1963, δεν έχουν συμπληρώσει δεκαετή υπηρεσία.
- 62 Όσον αφορά, στη συνέχεια, την έννοια του δικαιούχου συντάξεως επιζώντος, από τα άρθρα 79 έως 81α του ΚΥΚ προκύπτει σαφώς ότι η έννοια αυτή προϋποθέτει τον θάνατο του συζύγου ή του πρώην συζύγου του δικαιούχου, πράγμα το οποίο επίσης δεν συμβαίνει εν προκειμένω.

- 63 Από τους προαναφερθέντες κανόνες του ΚΥΚ προκύπτει ότι το δικαίωμα συντάξεως προϋποθέτει την καταβολή εισφορών από μόνιμο υπάλληλο επί ορισμένο ελάχιστο χρονικό διάστημα. Στην περίπτωση της συντάξεως γήρατος, οι εισφορές αυτές έχουν καταβληθεί απ' ευθείας από τον δικαιούχο· για τις συντάξεις επιζώντων, ο δικαιούχος, επιζών σύζυγος ή πρώην σύζυγος του υπαλλήλου που κατέβαλε τις εισφορές, απολαύει των δικαιωμάτων που απέκτησε ο υπάλληλος αυτός. Από τα πραγματικά περιστατικά της παρούσας υποθέσεως προκύπτει σαφώς ότι τούτο δεν συμβαίνει στην περίπτωση της προσφεύγουσας, η οποία, επομένως, δεν έχει δικαίωμα συντάξεως βάσει των εφαρμοστέων κοινοτικών κανόνων.
- 64 Κατά συνέπεια, το να αναγνωριστει στην απόφαση διαζυγίου της προσφεύγουσας το αποτέλεσμα που αυτή επικαλείται θα αντέβαινε στους κανόνες του ΚΥΚ, διότι θα περιελάμβανε στο πεδίο εφαρμογής τους πραγματική κατάσταση την οποία δεν καλύπτουν οι κανόνες αυτοί. Δεδομένου ότι το ευεργέτημα της ασφαλίσεως από το κοινό σύστημα είναι κοινωνικό δικαίωμα δημόσιου χαρακτήρα, ο καθορισμός του πεδίου εφαρμογής του εν λόγω συστήματος εμπίπτει στην αρμοδιότητα του κοινοτικού νομοθέτη (απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Δεκεμβρίου 1989, C-163/88, Κοντογεώργης κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 4189, σκέψη 11). Επομένως, η απόφαση εθνικού δικαστηρίου δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη γένεση ενός τέτοιου δικαιώματος.
- 65 Δεύτερον, καθόσον η προσφεύγουσα ζητεί την αναγνώριση ορισμένων αποτελεσμάτων κοινοτικού δικαίου σε απόφαση δικαστηρίου εφαρμοζουσα κανόνα του γερμανικού δικαίου, εναπόκειται στο Πρωτοδικείο να ερμηνεύσει τους σκοπούς του κανόνα αυτού. Συναφώς, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι το αποτέλεσμα την αναγνώριση του οποίου ζητεί η προσφεύγουσα δεν ανταποκρίνεται στους σκοπούς που διώκει ο γερμανικός κανόνας της αντισταθμιστικής κατανομής, σε περίπτωση διαζυγίου, των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που έχουν αποκτήσει οι σύζυγοι. Ο κανόνας αυτός σκοπεύει μόνο στο να επιτρέψει στον σύζυγο που δεν κατέβαλε δικές του εισφορές σε συνταξιοδοτικό σύστημα να μοιραστεί τα κτηθέντα από τον έτερο σύζυγο δικαιώματα. Εν προκειμένω, ο σκοπός αυτός διασφαλίζεται από τα κοινοτικά όργανα, καθόσον το Κοινοβούλιο, κατ' εφαρμογήν της αποφάσεως διαζυγίου, καταβάλλει απ' ευθείας στην προσφεύγουσα τμήμα της συντάξεως του πρώην συζύγου της.
- 66 Αντιθέτως, ο επίμαχος κανόνας δεν έχει, αφ' εαυτού, αποτέλεσμα όσον αφορά την υπαγωγή σε σύστημα υγειονομικής ασφαλίσεως, δεδομένου ότι αφορά μόνον τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα. Συνεπώς, το αποτέλεσμα την αναγνώριση του οποίου ζητεί η προσφεύγουσα δεν είναι αναγκαίο για την επίτευξη των σκοπών του επίμαχου κανόνα και της αποφάσεως του εθνικού δικαστηρίου που τον εφάρμοσε και, εν πάση περιπτώσει, είναι ξένο προς τον κανόνα αυτό.

- 67 Υπό τις συνθήκες αυτές, και ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί. Κατά συνέπεια, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 68 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Εντούτοις, δεδομένου ότι η προσφυγή σκοπεύει στην ακύρωση πράξεως καταργούσας δικαιώματα τα οποία η προσφεύγουσα αντλούσε από τον ΚΥΚ λόγω του ότι ήταν σύζυγος μονίμου υπαλλήλου, η διαφορά εμπίπτει, όσον αφορά τα έξοδα, στο άρθρο 88 του ίδιου κανονισμού. Συνεπώς, πρέπει να εφαρμοστεί η διάταξη αυτή, κατά την οποία τα κοινοτικά όργανα φέρουν τα έξοδα στα οποία υποβάλλονται στο πλαίσιο των προσφυγών των υπαλλήλων τους.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) Κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα.**

Saggio

Tiili

Moura Ramos

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 16 Απριλίου 1997.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

J. Jung

A. Saggio